

26. 6. 2006

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o správě daní a poplatků

Od června 2006 platí novela zákona o správě daní a poplatků. Ta dává daňovým poplatníkům nový nástroj, kterým se mohou bránit v případě nečinnosti správce daně. Úpravou prošel rovněž výpočet sankcí při pozdní úhradě daní, nový způsob výpočtu bude platit od 1. ledna příštího roku.

Nečinnost správce daně: jak postupovat, když se s ní setkáte

Možnost bránit se před nečinností správce daně otevírá novela zákona o správě daní a poplatků. Významným nástrojem může být pro poplatníky například v těch případech, kdy probíhá vytykáací řízení ohledně daně z přidané hodnoty a z toho důvodu nelze vrátit nadměrný odpočet DPH. Ustanovení se bude týkat také například nově zavedeného rozhodnutí o závazném posouzení ceny.

V čem nová úprava spočívá? **Daňový subjekt bude moci v případě nečinnosti svého správce daně upozornit na tuto skutečnost nadřízeného správce daně.** Ten podnět daňového subjektu prošetří a v případě, že shledá námitku oprávněnou, zjedná nápravu. V praxi tedy půjde nejčastěji o finanční ředitelství, které v případě podnětu ze strany poplatníka přikáže finančnímu úřadu, aby vydal rozhodnutí. Pokud tak finanční úřad neučiní do 30 dnů, může finanční ředitelství rozhodnout samo nebo vydáním rozhodnutí pověřit jiný finanční úřad.

Daňový poplatník se tak může bránit proti nepřiměřeným průtahům v daňovém řízení. Podnět může být podán např. v případech, kdy správce daně nevydal rozhodnutí ve lhůtě 6 měsíců od posledního úkonu nebo lhůtě, kterou stanoví zákon, nebo pokud jej nevydal, přestože již soustředil všechny podklady.

Penále a úroky z prodlení

Novela zákona o správě daní a poplatků také zcela mění způsob výpočtu sankcí při pozdní úhradě daní. Oproti současnému stavu, kdy se z částky dlužné daně počítá pouze penále, se bude nově sankce za pozdní platbu daní skládat z penále, které jednorázově zvýší dlužnou částku, a dále z úroků z prodlení.

Dnes je základní sazba penále 0,01 % denně (tj. asi 36 % ročně). V případě, že je daň doměřena z podnětu samotného poplatníka, činí toto penále 0,05 % denně (tj. přibližně 18 % ročně). Naopak, pokud daň doměří finanční úřad na základě vlastního šetření, je sazba 0,2 % denně (tj. citelných cca 73 % ročně). Takto se penále počítá prvních 500 dnů. Následně se použije penále ve výši 1,4 násobku diskontní sazby ČNB platné první den příslušného kalendářního čtvrtletí. V současné době jde o 1,4 %, neboť diskontní sazba činí 1 %.

Od 1. ledna 2007 bude poplatníkovi v případě, že bude daň doměřena z iniciativy finančního úřadu, jednorázově zvýšena dlužná částka o penále, a to ve výši 20 % v případě neoprávněného zvýšení daně nebo snížení daňového

odpočtu a ve výši 5 % v případě neoprávněného snížení daňové ztráty. V případě, že **poplatník sám podá dodatečné daňové přiznání**, povinnost platit penále nevzniká.

Bez ohledu na to, zda bude daň doměřena z podnětu poplatníka či finančního úřadu, budou poplatníkovi předepsány úroky z prodlení, a to ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o 14 procentních bodů. Úrok z prodlení se uplatní nejdéle za 5 let prodlení. V současné době by tedy činil úrok z prodlení 16 % ročně, neboť repo sazba je 2 %.

Ustanovení o penále a úrocích z prodlení nabývají účinnosti 1. ledna 2007, přičemž se tyto změny budou vztahovat až na daně, jejichž den splatnosti nastane po datu účinnosti tohoto zákona.

Ručení za nedoplatek: zrovnoprávnění ručitele a dlužníka

Další změnou, kterou zákon přinesl, je **zrovnoprávnění postavení ručitele s postavením daňového dlužníka**. Novela zákona výslovně stanovuje některá práva, ale i povinnosti ručitele vůči správci daně, která dříve výslovně zakotvena nebyla. Jde například o právo nahlédnout do spisu ohledně nedoplatku na dani, za který ručitel daně ručí. Ručitel také může nově požadovat po správci daně potvrzení o úhradě daně a má právo na převedení přeplatku dlužníka ručiteli, který za dlužníka zaplatil.

Kateřina Handlová, autorka působí v daňovém oddělení společnosti [TACOMA](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)